

ИНТЕГРАЛНО УПРАВЉАЊЕ УРБАНИМ РАЗВОЈЕМ

Програм за урбани развој

Београд

Интегрално управљање урбаним развојем

Последњих година у Европи је све више расправа на тему управљања урбаним развојем и наглашавања потребе за флексибилним, иновативним и одговорним управљањем, које укључује променљиву динамику глобалних економских релација, уз препознавање мобилизације и активног деловања друштва. Водеће снаге ових процеса нису ни појединачне ни јединствене у усмерењу. Оне утичу на заједнице као комплексан сет променљиве динамике економских релација, друштвених потреба и културних референци, али и различитих очекивања тога што чини одговарајуће и легитимне форме колективне акције. Преплитање економског и политичког окружења испољава се кроз измену технологија и начина живљења, уз утицај на проток информација, расправе и политичку мобилизацију, које проузрокују настанак нове јавне арене. У променљивом друштвеном окружењу управљачки капацитети попримају нову улогу у односу на алокацију материјалних ресурса јер глобализација економије и тренд ка децентрализацији функција и моћи воде ка фрагментацији политичких, економских и социјалних структура градова, а недостатак јавних фондова условљава их да траже партнере за остваривање постављених циљева.

Европска иницијатива јачања регионалног нивоа и конкурентности проузроковала је и усмеравање на теме квалитета живљења, управљања градовима и политика интегралног урбаног развоја, те нужност промена. Али, зашто подстицање иновација у управљању развојем територија? Која је сврха трансформације? Јак мотив је подстицај репозиционирању градова и урбаних региона у новој географији и/или политичком окружењу. Метрополитенске урбане регије или главни градови, функционални урбани региони или урбана подручја, градови, мањи и градови средње величине и рурална подручја чине основу структуре територије. Градови су носиоци економског развоја и конкуренције. Као центри специјализованих услуга становања, образовања, здравства, културе, информационих технологија, они представљају главне изворе знања и иновација-културне, економске и иновативне центре, и имају значајну функцију као полови развоја у ширем контексту. Градови нису само богати и успешни, они су и центри сиромаштва, незапослености, социјалне искључености и просторне сегрегације, ниског нивоа урбане безбедности и штетних утицаја на окружење. Политике развоја градова постале су саставни део европских политика, и односе се на подстицање уравнотеженог економског развоја, социјалне кохезије, заштите животне средине, те унапређења квалитета живљења у урбаним подручјима.

Управљање урбаним развојем се односи на ефикасно колаборативно планирање, процесе (и механизме) одлучивања и њихову примену у циљу координације појединачних напора локалних управа, организација цивилног друштва и комерцијалног сектора, према прогресивном остварењу одрживог урбаног развоја и локалне демократије. Као такво, оно подразумева у основи нов приступ процесу одлучивања и очекиваним исходима, организацији и институционалној подршци и, интегралном развоју (повезивање одрживости, економског развоја, политичких ставова, социјалне правде и културне слободе).

Упоређујући искуства примене, новија европска пракса наглашава локални управљачки контекст, који чине различите форме колаборације, организовање различитих видова управљања где се издвајају партнерства, партиципација, појединачни пројекти и мреже, и

развијање активности за ефективнију формулацију и имплементацију стратешких планова. Савремене европске политике интегралног урбаног развоја подразумевају приступ развоју територије, где се поред јачања локалне привреде и тржишта радне снаге, примене "проактивне" образовне политике и радног оспособљавања, промовисања ефикасног и доступног транспорта, издвајају као приоритети и решавање проблема девастираних подручја- суседства (урбана регенерација и обнова) кроз обезбеђивање здравог и доступног становања, смањивање социјалних неједнакости, социјалне искључености и незапослености, те јачање социјалне кохезије и интеграције.

Извори:

Чолић, Р. и Мојовић, Ђ. (2008). Место и улога континуиране едукације у процесу стратешког планирања и управљања - искуства СИРП програма. Научно стручни скуп. Палић: АПП.

Чолић Р. (2007). Стратешко планирање као инструмент за управљање локалним развојем. Летња школа урбанизма, Крагујевац: УУС.

Commission of the European Communities (2006). Cohesion Policy and cities: the urban contribution to growth and jobs in regions. SEC (2006) 928.

EC Interservice Group on Urban Development (2007). Guide. The Urban Dimension in Community policies for the period 2007–13.

Evropska urbana povelja II – Manifest za novi urbanitet. Kongres lokalnih i regionalnih vlasti SE. Strazbur, 27–29. maj 2008. Rezolucija 269 (2008).

Healey, P. (2006). Transforming governance: challenges of institutional adaptation and a new politics of space. European Planning Studies, Vol. 14,

Teritorijalna agenda Evropske unije – Ka konkurentnijoj i održivijoj Evropi različitih regija. Lajpcig. 24/25. maja 2007.

UNECE (2008). Spatial Planning, Key Instrument for Development and Effective Governance (ECE/HBP/146). UNECE, New York and Geneva.

UN-HABITAT (2002). Global Campaign on Urban Governance. Nairobi.